

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO.411.002.01.2015

D/15/506

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/15/506 – Opłaty za studia w publicznych szkołach wyższych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	1. Andrzej Zaleski-Ejgierd, doradca ekonomiczny, na podstawie legitymacji służbowej nr 15563 2. Danuta Opalach, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92540 z dnia 3 lipca 2015 r. (dowód: akta kontroli, str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Politechnika Warszawska (zwana dalej: Uczelnią lub PW), Plac Politechniki 1, 00-661 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. inż. Jan Szmidt, Rektor Politechniki Warszawskiej od 1 września 2012 r. (dowód: akta kontroli, str. 219)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Władze Politechniki Warszawskiej wprowadziły i stosowały w roku akademickim 2014/2015 unormowania wewnętrzne dotyczące ustalania wysokości i rodzaju opłat za studia oraz ich pobierania zgodne z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym². Regulacje dotyczące opłat przygotowane przez uczelnię na rok akademicki 2015/2016 również były zgodne z powołanymi przepisami.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Senat Uczelni, zgodnie z ustawą PSW, określił zasady pobierania opłat przy zawieraniu umów ze studentami za świadczone usługi edukacyjne oraz tryb i warunki zwalniania studentów z tych opłat. Określił również wzory umów ze studentami uwzględniające przepisy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych ustaw³. Rektor PW ustalił zasady kalkulacji kosztów za usługi i świadczenia związane z procesem kształcenia oraz określił na lata akademickie 2014/2015 i 2015/2016 wysokości opłat za zajęcia dydaktyczne i inne formy kształcenia, m.in.: wysokości opłat za: studia niestacjonarne (najwyższą opłatę przewidziano dla kierunków: Architektura i urbanistyka oraz Architektura – 4 990 zł za semestr, natomiast najniższą dla kierunku Administracja – 2 000 zł za semestr), studia stacjonarne w języku angielskim (największą dopłatę związaną ze zwiększonymi kosztami kształcenia przewidziano dla studiów II stopnia na Wydziale Architektury – 4 990 zł), powtarzane zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych, stacjonarnych w języku angielskim, niestacjonarnych (opłaty te kształtowały się od 10 zł do 360 zł w zależności od rodzajów powtarzanych zajęć, stopnia studiów bądź przedmiotu konsultacji). Na lata akademickie 2014/2015 i 2015/2016 Rektor PW określił również wysokości opłat z tytułu innych form kształcenia (zajęć nieobjętych planem studiów), w tym: opłatę za zajęcia kwalifikacyjne przy przenoszeniu na studia stacjonarne na Wydziale Architektury (140 zł) i opłatę za postępowanie kwalifikacyjne przy wznawianiu studiów (80 zł).

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że określone przez Rektora Uczelni wysokości opłat za postępowanie związane z przyjęciem na studia dla kandydatów na kierunek Architektura i urbanistyka w roku akademickim 2014/2015 oraz na kierunek Architektura w roku akademickim 2015/2016, nastąpiło przed określeniem maksymalnej wysokości tej

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm., zwana dalej: *ustawą PSW*.

³ Dz. U. z 2014 r., poz. 1198 ze zm., zwana dalej: *ustawą zmieniającą PSW*.

opłaty przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Nie przekroczono jednak limitu ustalonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wysokości 150 zł.

Wysokość opłat pobieranych za kształcenie i inne usługi edukacyjne w Uczelni kalkulowana była na podstawie algorytmów uwzględniających m.in. koszty osobowe i koszty wynikające z umów cywilnoprawnych przypadających na realizację i obsługę procesu dydaktycznego, wskaźnik kosztów wydziałowych, wskaźnik kosztów ogólnych oraz dotacje i dofinansowania, które zmniejszają koszty do sfinansowania przez studentów). Analiza wybranych umów zawartych ze studentami pierwszego roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2014/2015 wykazała zgodność ich treści z ustawą PSW i uregulowaniami wewnętrznymi, również w odniesieniu do terminowości i wysokości pobieranych opłat za świadczone usługi edukacyjne. Stwierdzono, że studentom studiów niestacjonarnych na wybranych do kontroli dwóch kierunkach: Architektura i urbanistyka oraz Elektrotechnika zapewniono w cyklu kształcenia kończącym się w roku akademickim 2014/2015 warunki studiów równoważne z warunkami oferowanymi studentom studiów stacjonarnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wprowadzenie przez Uczelnię regulacji w zakresie opłat za studia wyższe

Opis stanu faktycznego

W latach 2005-2014 liczba studentów Politechniki Warszawskiej wzrosła odpowiednio z 30 971 do 34 135 osób (10,2%).

Liczba osób studiujących w formie stacjonarnej wzrosła z 21 491 do 26 251 osób (22,1%), natomiast w formie niestacjonarnej zmniejszyła się z 9 480 do 7 884 osób (16,8%). W kontrolowanym okresie liczba studentów studiów stacjonarnych nie była mniejsza niż liczba studentów na studiach niestacjonarnych, co było zgodne z art. 163 ust. 2 ustawy PSW. Liczba uczestników studiów podyplomowych wzrosła z 1 697 w 2005 r. do 2 309 w 2009 r., po czym sukcesywnie zmniejszała się do 1 598 osób w 2014 r.

W latach 2005-2014 przychody PW ogółem wzrosły odpowiednio z 503 582,6 tys. zł do 742 893,6 tys. zł (47,5%). Przychody z działalności dydaktycznej wzrosły z 351 200 tys. zł do 490 947,9 tys. zł (39,8%), natomiast przychody z opłat za zajęcia edukacyjne z 46 466,5 tys. zł do 59 575,9 tys. zł (28,2%). W badanych latach 2011-2014 w strukturze przychodów PW za świadczone usługi edukacyjne i inne opłaty największą pozycję stanowiły opłaty z tytułu kształcenia studentów na studiach niestacjonarnych, które zmniejszyły się z 38 775,8 tys. zł w 2011 r. (62,8% ogółu opłat za usługi edukacyjne) do 32 621,7 tys. zł w 2013 r. (56,6%). Drugą grupę stanowiły przychody z tytułu prowadzenia studiów podyplomowych, kursów dokształcających oraz szkoleń, które wzrosły z 9 968,4 tys. zł w 2012 r. (17,5% analizowanej grupy przychodów) do 14 102,0 tys. zł w 2014 r. (do 22,7%). Przychody z tytułu świadczenia usług edukacyjnych związanych z powtarzaniem określonych zajęć na studiach stacjonarnych z powodu niezadowolających wyników w nauce najniższą wartości osiągnęły w 2011 r. - 4 414,3 tys. zł natomiast najwyższą 4 976 tys. zł w 2013 r., co stanowiło odpowiednio 7,1% i 8,6% ogółu przychodów uzyskiwanych przez PW z powyższego tytułu.

(dowód: akta kontroli, str. 17-21)

Senat PW uchwałą nr 380/XLVI/2011⁴ z dnia 21 grudnia 2011 r., zgodnie z art. 99 ust. 3 ustawy PSW, określił zasady pobierania opłat wiążące rektora przy zawieraniu umowy, o której mowa w art. 160a ust. 1 ustawy PSW oraz tryb i warunki zwalniania – w całości lub części – z tych opłat studentów lub doktorantów, w szczególności tych, którzy osiągają wybitne wyniki w nauce lub uczestniczyli w międzynarodowych programach stypendialnych, a także tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej.

⁴ Uchwała ta została zmieniona uchwałami Senatu nr 199/XLVIII/2014 z dnia 17 września 2014 r. oraz nr 211/XLVIII/2014 z dnia 22 października 2014 r.

Zgodnie z § 4 ust. 4 ww. zasad Rektor PW wydał zarządzenie nr 28/2012 z dnia 16 kwietnia 2012 r. w sprawie kalkulacji wysokości opłat pobieranych za kształcenie i inne usługi edukacyjne w Politechnice Warszawskiej⁵.

(dowód: akta kontroli, str. 48-54, 143-151)

Zgodnie z art. 160a ust. 5 ustawy PSW Senat Uczelni uchwałą nr 212/XLVIII/2014 z dnia 22 października 2014 r. określił wzory umów ze studentami lub osobami przyjętymi na studia. Powyższe wzory umów zawierały warunki pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 5 ustawy PSW, oraz opłat za usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1-6 ww. ustawy, a także wysokość tych opłat. Z analizy losowo dobranej próby 110 umów podpisanych ze studentami przyjętymi na rok akademicki 2014/2015 wynika, że ich treść i termin zawarcia wypełniały dyspozycje wymienione w ww. przepisach. Uczelnia na swojej stronie internetowej zamieściła teksty regulacji wewnętrznych, w tym wszystkich uchwał Senatu PW oraz decyzji i zarządzeń Rektora Uczelni wymaganych przez obowiązujące przepisy prawa.

Rektor Uczelni nie ustalił wysokości opłat za świadczone usługi edukacyjne związane z przeprowadzaniem potwierdzania efektów uczenia się i w konsekwencji nie były one pobierane. Uczelnia, zgodnie z art. 99 ust. 1 pkt 6 ustawy PSW, nie była zobowiązana do ich pobierania. Senat PW stosownie do art. 170f ustawy PSW określił uchwałą z dnia 20 maja 2015 r.⁶ organizację potwierdzania efektów uczenia się.

Rektor PW ustalił wysokość opłat za postępowanie związane z przyjęciem na studia na rok akademicki 2014/2015 i 2015/2016 na poziomie maksymalnie określonym w rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, tj. na kierunku studiów, na które postępowanie kwalifikacyjne obejmuje sprawdzian predyspozycji architektonicznych opłata ta określona została w wysokości 150 zł, natomiast dla osób ubiegających się o przyjęcie na pozostałe kierunki studiów – w wysokości 85 złotych⁷.

(dowód: akta kontroli, str. 55-121)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Rektor Uczelni określił wysokość opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia dla kandydatów na kierunek Architektura i urbanistyka w roku akademickim 2014/2015 oraz na kierunek Architektura w roku akademickim 2015/2016, przed określeniem maksymalnej wysokości tej opłaty przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie maksymalnej wysokości opłat za postępowanie związane z przyjęciem na studia na rok akademicki 2014/2015⁸ weszło w życie 7 czerwca 2014 r., natomiast decyzja Rektora nr 53/2014 w sprawie wnoszenia opłat przez osoby ubiegające się o przyjęcie na studia na kierunku Architektura i urbanistyka w Politechnice Warszawskiej w roku akademickim 2014/2015 podjęta została 29 kwietnia 2014 r. Również decyzja Rektora nr 62/2015 w sprawie wnoszenia opłat przez osoby ubiegające się o przyjęcie na studia na kierunku Architektura w Politechnice Warszawskiej w roku akademickim 2015/2016 podjęta została 11 maja 2015 r., podczas rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie maksymalnej wysokości opłat za postępowanie związane z przyjęciem na studia na rok akademicki 2015/2016⁹ weszło w życie 9 czerwca 2015 r.

Pełnomocnik Rektora ds. Rekrutacji na Studia, stwierdził, że wysokość opłaty rekrutacyjnej jest elementem warunków rekrutacyjnych (wysokość opłaty powinna być znana

⁵ Zarządzenie zostało zmienione zarządzeniami Rektora nr 34/2012 z dnia 28 maja 2012 r., nr 35/2012 z dnia 6 czerwca 2012 r. oraz nr 27/2014 z dnia 14 kwietnia 2014 r.

⁶ Uchwała nr 302/XLVIII/2015 w sprawie potwierdzania efektów uczenia podjęta została z zachowaniem terminu (do 30 czerwca 2015 r.) określonego w art. 44 ustawy zmieniającej PSW.

⁷ Decyzje Rektora: nr 62/2014 z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie wnoszenia opłat przez osoby ubiegające się o przyjęcie na studia w Politechnice Warszawskiej w roku akademickim 2014/2015 oraz nr 68/2015 z dnia 19 maja 2015 r. sprawie wnoszenia opłat przez osoby ubiegające się o przyjęcie na studia w Politechnice Warszawskiej w roku akademickim 2015/2016.

⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 672.

⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 712.

kandydatowi już w momencie rejestracji), które - zgodnie z art. 169 ust. 2 ustawy PSW - powinny zostać określone przez uczelnię i podane do publicznej wiadomości nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała ta dotyczy. Rekrutacja na studia stacjonarne pierwszego stopnia w roku akademickim 2014/2015 dla kierunku architektura i urbanistyka oraz w roku akademickim 2015/2016 dla kierunku architektura trwała odpowiednio: od 5 maja 2014 r. do 26 maja 2014 r. oraz od 5 maja 2015 r. do 22 maja 2015 r.

(dowód: akta kontroli, str. 3-10)

Ocena cząstkowa

Władze Politechniki Warszawskiej wprowadziły w latach akademickich 2014/2015 i 2015/2016 unormowania wewnętrzne dotyczące opłat za studia, wysokość i rodzaj opłat, które były zgodne z ustawą PSW.

Senat Uczelni określił zasady pobierania opłat przy zawieraniu umów ze studentami za świadczone usługi edukacyjne oraz tryb i warunki zwalniania z tych opłat. Określił również wzory umów ze studentami uwzględniające przepisy ustawy zmieniającej PSW. Rektor PW ustalił zasady kalkulacji kosztów za usługi i świadczenia związane z procesem kształcenia oraz określił na lata akademickie 2014/2015 i 2015/2016 wysokości opłat za zajęcia dydaktyczne i inne formy kształcenia. m.in. za: studia niestacjonarne (najwyższą opłatę przewidziano dla kierunków: Architektura i urbanistyka oraz Architektura - 4 990 zł za semestr, natomiast najniższą dla kierunku Administracja - 2 000 zł za semestr), studia stacjonarne w języku angielskim (największą dopłatę związaną ze zwiększonymi kosztami kształcenia przewidziano dla studiów II stopnia na Wydziale Architektury - 4 990 zł), powtarzane zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych, stacjonarnych w języku angielskim, niestacjonarnych (w zależności od rodzajów powtarzanych zajęć, stopnia studiów bądź przedmiotu konsultacji opłaty te kształtowały się od 10 zł do 360 zł). Na lata akademickie 2014/2015 i 2015/2016 Rektor PW określił również wysokości opłat z tytułu innych form kształcenia (zajęć nieobjętych planem studiów), w tym przykładowo: opłatę za zajęcia kwalifikacyjne przy przenoszeniu na studia stacjonarne na Wydziale Architektury (140 zł), opłatę za postępowanie kwalifikacyjne przy wznawianiu studiów (80 zł). Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że Rektor Uczelni określił wysokości opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia dla kandydatów na kierunek Architektura i urbanistyka w roku akademickim 2014/2015 oraz na kierunek Architektura w roku akademickim 2015/2016, przed określeniem maksymalnej wysokości tej opłaty przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Nie przekroczono jednak limitu ustalonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wysokości 150 zł.

2. Stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz postanowień wewnętrznych w zakresie pobierania opłat za studia

Opis stanu faktycznego

Zakładowy Plan Kont PW był prowadzony zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych¹⁰.

Zgodnie z § 8 ust. 8 zarządzenia nr 50/2013 Rektora Politechniki Warszawskiej z dnia 5 grudnia 2013 r. w sprawie zasad rachunkowości w Politechnice Warszawskiej, koszty działalności dydaktycznej ewidencjonuje się w podziale co najmniej na: koszty kształcenia na studiach stacjonarnych, koszty kształcenia na studiach niestacjonarnych, koszty studiów podyplomowych, koszty kursów dokształcających, szkoleń, koszty pozostałej działalności dydaktycznej.

(dowód: akta kontroli, str. 219)

W 2014 r. koszty studiów zamknęły się kwotą 379 612 tys. zł, w tym studiów stacjonarnych w kwocie 344.284,1 tys. zł, a niestacjonarnych - 35 327,9 tys. zł. Przeciętnie koszty studiów niestacjonarnych stanowiły 9,3% ogółu kosztów tych dwóch form, przy czym najwyższy odsetek (28,2%) stanowiły studia niestacjonarne na Wydziale Architektury, w dalszej kolejności na Wydziale Zarządzania (20,1%). Najniższy odsetek kosztów studiów

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 1533.

niestacjonarnych odnotowano na Wydziałach: Elektroniki i Technik Informatycznych (0,6%), Inżynierii Materiałowej (1%), Matematyki i Nauk Informatycznych (1,3%).

(dowód: akta kontroli, str. 22)

Koszty związane z prowadzeniem danych studiów planowane były przez poszczególne jednostki organizacyjne PW na kolejny rok z zastosowaniem algorytmów uwzględniających m.in.: koszty osobowe i wynikających z umów cywilnoprawnych przypadających na realizację i obsługę procesu dydaktycznego, koszty zajęć zleczanych do zrealizowania przez inne jednostki, wskaźnik kosztów wydziałowych, wskaźnik kosztów ogólnych, dotacje i dofinansowania, które zmniejszały koszty do sfinansowania przez studentów, współczynnik proporcjonalności wyznaczany jako stosunek liczby godzin obliczeniowych realizowanych na potrzeby danych studiów do wszystkich godzin obliczeniowych realizowanych przez pracowników wydziału, współczynnik inflacji przewidywany dany rok budżetowy.

Analiza próby 110 umów zawartych ze studentami pierwszego roku studiów w roku akademickim 2014/2015 nie wykazała nieprawidłowości w zakresie treści tych umów z uregulowaniami wewnętrznymi, jak również w odniesieniu do terminowości pobierania opłat. Studenci ponosili opłaty wskazane w zawartej z Uczelnią umowie, po jej podpisaniu.

(dowód: akta kontroli str. 218)

W PW nie było przypadków pobierania opłat od osób studiujących stacjonarnie, którzy zakończyli naukę w roku akademickim 2014/2015 z tytułu niezadawalających wyników w nauce za powtarzanie semestru i roku. Zgodnie z regulaminem studiów obowiązującym od 1 października 2012 r.¹¹ systemem organizacji studiów na Uczelni jest Elastyczny System Studiów. System ten umożliwia studentowi, w ramach określonych zasad, wybór studiowanych zagadnień poprzez wybór specjalności, poszczególnych przedmiotów, studiowanie i zaliczanie przedmiotów na innych wydziałach lub w innych uczelniach oraz pewną swobodę w doborze tempa studiowania (§ 5 ust. 7). Student ma obowiązek udziału w aktualnie prowadzonych, a dotychczas niezaliczonych, zajęciach z obowiązkowych modułów kształcenia umieszczonych w planie studiów niższych od tego, na który jest zarejestrowany, chyba że zasady obowiązujące na wydziale stanowią inaczej (§ 5 ust.14).

(dowód: akta kontroli str. 133-135, 219)

Wykonując wymóg art. 99 ust. 2 ustawy PSW, Rektor PW na lata akademickie 2014/2015 i 2015/2016 ustalił wysokości opłat za zajęcia dydaktyczne i inne formy kształcenia¹² z wyszczególnieniem wysokości opłat za: studia niestacjonarne (wieczorowe i zaoczne), studia niestacjonarne (zaoczne) na odległość, studia stacjonarne w języku angielskim, powtarzane zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych¹³, stacjonarnych w języku angielskim i niestacjonarnych.

(dowód: akta kontroli, str. 35-47)

¹¹ Uchwała nr 378/XLVIII/201 Senatu Politechniki Warszawskiej z dnia 21 grudnia 2011 r.

¹² Decyzja nr 45/2014 z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie wysokości opłat za zajęcia dydaktyczne i inne formy kształcenia w roku akademickim 2014/2015, zmieniona decyzją nr 100/2014); Decyzja nr 65/2015 z dnia 18 maja 2015 r. w sprawie wysokości opłat za zajęcia dydaktyczne i inne formy kształcenia w roku akademickim 2015/2016.

Wyszczególniono również opłaty z tytułu innych form kształcenia (zajęć nieobjętych planem studiów), w tym m.in.: opłatę za zajęcia kwalifikacyjne przy przenoszeniu na studia stacjonarne na Wydziale Architektury, opłatę za jedną godzinę zajęć dla osób wznawiających studia, bez uprawnień studenta, konsultacje dotyczące pracy dyplomowej przed wznawieniem studiów, bez uprawnień studenta, w przypadku skreślenia z powodu niezłożenia pracy dyplomowej w terminie, opłatę za postępowanie kwalifikacyjne przy wznawianiu studiów, opłaty za zajęcia kwalifikacyjne określające znajomość języka obcego, opłatę za jedną godzinę zajęć z języków obcych dla studentów PW, dla których zajęcia te nie są objęte programem studiów, opłatę za jedną godzinę zajęć z języków obcych dla studentów spoza PW oraz pracowników PW, opłatę za wydanie certyfikatu potwierdzającego zdanie egzaminu.

¹³ Zgodnie z § 6 ust. 9 regulaminu studiów powtarzanie zajęć dydaktycznych następuje wtedy, gdy student nie uzyskał ich zaliczenia przed początkiem okresu rejestracji (decyzja dziekana o zapisaniu studenta na kolejny okres). Według harmonogramu roku akademickiego 2014/2015 początek okresu rejestracyjnego wyznaczony został na 15 września 2015 r. Na podstawie § 12 ust. 3 pkt 2 regulaminu studiów jednym z warunków dokonania rejestracji na kolejny rok lub semestr jest nieprzekroczenie zaległości w zaliczeniu przedmiotów obowiązkowych w wymiarze jednego roku, chyba że dla danego przedmiotu rada wydziału dopuszcza opóźnienie większe.

Decyzja nr 48/2014 Rektora PW z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie wysokości opłat pobieranych za kształcenie na drugim i kolejnym kierunku studiów stacjonarnych oraz za zajęcia poza dodatkowym limitem punktów ECTS w roku akademickim 2014/2015 utraciła moc na podstawie decyzji nr 156/2014 z dnia 23 października 2014 r., ponieważ z dniem 1 października 2014 r. przestał obowiązywać art. 99 ust. 1 pkt 1a i 1b ustawy PSW.

(dowód: akta kontroli, str. 127-132)

Na wybranym do badania kierunku Architektura i urbanistyka oraz Elektrotechnika w cyklu kształcenia kończącym się w roku akademickim 2014/2015 proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów wynosiła odpowiednio 1:19 i 1: 55.

Plan zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na obu kierunkach zrealizowany został w całości. Na kierunku Architektura i urbanistyka zrealizowano na studiach I stopnia łącznie 10 356,36 godzin zajęć (na studiach stacjonarnych – 5 460,91 godzin, na studiach niestacjonarnych – 4 895,45 godzin). Na kierunku Elektrotechnika zrealizowano na studiach pierwszego stopnia łącznie 29 032,57 godzin zajęć (na studiach stacjonarnych - 22 677,25 godzin, na studiach niestacjonarnych – 6 355,32 godzin). Na studiach II stopnia na kierunku Architektura i urbanistyka zrealizowano łącznie 4 378,19 godzin (na studiach stacjonarnych – 3 499,67 godzin, na studiach niestacjonarnych – 878,52 godzin), na kierunku Elektrotechnika – łącznie 11 099,80 godzin (na studiach stacjonarnych – 7 020,80 godzin, na studiach niestacjonarnych – 4 079 godzin).

Na ostatnim roku cyklu studiów na kierunku Architektura i urbanistyka na jednego promotora przypadało w roku akademickim 2013/2014 po dwóch studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia. W przypadku kierunku Elektrotechnika na jednego promotora przypadało przeciętnie niespełna czterech studentów studiów stacjonarnych oraz w odniesieniu do studiów niestacjonarnych I i II stopnia odpowiednio niespełna pięciu i czterech studentów.

Większy odsetek studentów studiów stacjonarnych niż studentów studiów niestacjonarnych studiów bronił prace dyplomowe w terminie zakończenia:

- na kierunku Architektura i urbanistyka wskaźnik ten na poziomie studiów I stopnia wynosił odpowiednio 91,2% i 61%, natomiast na poziomie studiów II stopnia 32,3% wobec 25%;

- na kierunku Elektrotechnika na studiach I stopnia wskaźnik ten wyniósł 45,3% wobec 10,2% oraz 26,1% wobec 20,7%.

W latach akademickich 2011/2012-2014/2015 odsiew studentów na pierwszym roku studiów stacjonarnych I stopnia na PW wyniósł odpowiednio: 21%, 20%, 26%, 23% i był niższy w porównaniu z odsiewem studentów na pierwszym roku studiów niestacjonarnych odpowiednio: 37% 34%, 35%, 32%. Na poziomie studiów II stopnia wskaźnik w przypadku studiów stacjonarnych zmniejszył się z 39% w roku akademickim 2011/2012 do 16% w roku 2014/2015. Wskaźnik ten w odniesieniu do studiów niestacjonarnych wykazywał znaczne zmiany wynosząc 43% i 45% w latach akademickich 2011/2012 i 2013/2014 oraz 13% i 3% w latach akademickich 2012/2013 i 2014/2015.

(dowód: akta kontroli, str. 25-31)

W latach 2011-2015 (do zakończenia kontroli – 31 sierpień 2015 r.) studenci PW nie złożyli formalnych skarg dotyczących opłat za studia.

W latach 2011-2015 zarówno Zespół Audytu Wewnętrznego PW, jak i Zespół Kontroli Wewnętrznej PW nie realizowały zadań w zakresie opłat za studia.

Należności PW z tytułu nieuiszczonych przez studentów opłat za zajęcia dydaktyczne w latach 2011-2014 zmniejszyły się z 1 303,8 tys. zł do 785,6 tys. zł (o 39,7%).

(dowód: akta kontroli, str. 15, 217)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wysokość i rodzaj opłat pobieranych od studentów były zgodne z przepisami PSW oraz postanowieniami wewnętrznymi Uczelni w tym zakresie.

Wysokość opłat pobieranych za kształcenie i inne usługi edukacyjne w Uczelni kalkulowana była na podstawie algorytmów uwzględniających m.in. koszty osobowe i koszty wynikające z umów cywilnoprawnych przypadających na realizację i obsługę procesu dydaktycznego, koszty zajęć zleconych do zrealizowania przez inne jednostki, wskaźnik kosztów wydziałowych, wskaźnik kosztów ogólnych, dotacje i dofinansowania, które zmniejszają koszty do sfinansowania przez studentów, współczynnik proporcjonalności wyznaczany jako stosunek liczby godzin obliczeniowych realizowanych przez daną jednostkę organizacyjną PW świadczącą usługę edukacyjną, współczynnik inflacji przewidywany na dany rok budżetowy. Analiza wybranych umów zawartych ze studentami pierwszego roku studiów w roku akademickim 2014/2015 wykazała zgodność ich treści z ustawą PSW i uregulowaniami wewnętrznymi, również w odniesieniu do terminowości i wysokości pobieranych opłat za świadczone usługi edukacyjne. Studentom studiów niestacjonarnych na wybranych do kontroli dwóch kierunkach: Architektura i urbanistyka oraz Elektrotechnika zapewniono w cyklu kształcenia kończącym się w roku akademickim 2014/2015 warunki studiów równoważne z warunkami oferowanymi studentom studiów stacjonarnych.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnioskuje o wydawanie przez Rektora PW decyzji dotyczącej wysokości opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia po ustaleniu maksymalnej wysokości tej opłaty przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 18 września 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
Dyrektor

Kontrolerzy

Andrzej Zaleski-Ejgierd
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Piotr Prokopczyk

.....
podpis

Danuta Opalach
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

¹⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096, dalej „ustawa o NIK”.